

Consultatieverslag

Een concept van het wijzigingsbesluit is van 10 juli 2019 tot en met 21 augustus 2019 geconsulteerd op www.internetconsultatie.nl. In totaal zijn vier reacties ontvangen, waarvan twee openbaar en twee niet-openbaar.

De respondenten zijn allen kritisch over nut en noodzaak van het concept-besluit. Respondenten vragen waarop de conclusie is gebaseerd dat de kosten van internetabonnementen hoog zijn en wijzen op hogere onderliggende kosten die hierin een rol spelen, zoals de beperkte schaalgrootte op de eilanden en de kosten voor het internetverkeer via de zeekabels. Respondenten wijzen tevens op de verschillende marktsituaties op Bonaire enerzijds en Saba en Sint Eustatius anderzijds. De respondenten betwijfelen of het onderhavige wijzigingsbesluit zal leiden tot een verlaging van de tarieven voor internet en vrezen dat dit de marktwerking verstoort en zelfs kostenverhogend werkt. Respondenten doen ook suggesties voor alternatieve instrumenten die zouden kunnen worden ingezet, zoals de introductie van sociale tarieven voor bepaalde groepen in de samenleving, het afschaffen van de algemene bestedingsbelasting (ABB) voor internet en het aanwenden van staatssteun. Ook stelt een respondent dat eerst de Wet telecommunicatievoorzieningen BES zou moeten worden herzien en pas daarna het Besluit.

In reactie hierop wordt allereerst opgemerkt dat het gegeven de beperkte schaal van de eilanden een grote uitdaging is en blijft om telecomdiensten aan te bieden op basis van een moderne standaard tegen een aanvaardbaar tarief. De afgelopen jaren is de prijs-kwaliteitverhouding verbeterd voor zowel vast als mobiel internet. Concessiehouders investeren in vernieuwingen, zodat zij via hun netwerken hogere internetsnelheden aanbieden. De verbeterde prijs-kwaliteitverhouding heeft echter beperkt effect op het besteedbare inkomen, omdat de tarieven doorgaans gelijk of marginaal lager zijn geworden. Burgers en bedrijven ervaren de tarieven als (te) hoog, blijkt uit signalen die het Ministerie van EZK ontvangt, hetzij rechtstreeks hetzij via de Vaste Kamercommissie voor Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer. Ook uit eerder onderzoek¹ door SEO Economisch Onderzoek kwamen de hoge tarieven voor internet naar voren. De prijs van vast internet is op Sint Eustatius en op Saba aanzienlijk hoger dan op Bonaire. Op Bonaire is vast internet weliswaar voordelig ten opzichte van Sint Eustatius en Saba, maar duur ten opzichte van Curaçao en Nederland.

De aanpassing van het Besluit moet worden gezien als een eerste stap in de modernisering van de geldende telecomregelgeving in Caribisch Nederland. Naast deze aanpassing van het Besluit wordt de Wet telecommunicatievoorzieningen BES tegen het licht gehouden en – waar mogelijk – in lijn gebracht met de Telecommunicatiewet in Europees Nederland. Aangezien deze herziening een langere doorlooptijd heeft en het wenselijk is op korte termijn stappen te zetten met de modernisering van de regelgeving, wordt nu reeds overgegaan tot een wijziging van het Besluit. Het streven is de bredere herziening in 2020 te consulteren.

Het is nu niet op voorhand in te schatten of en hoeveel de tarieven zullen dalen. Allereerst dient kostenonderzoek door de markttoezichthouder ACM te worden uitgevoerd. Kostenonderzoek door de ACM is niet goed mogelijk als internet niet deel uitmaakt van de aanhouders van een concessie opgedragen diensten. Met deze wijziging van het besluit zal de Staatssecretaris van EZK de ACM vragen om de kostengeoriënteerdheid van de tarieven te onderzoeken. In hoeverre dit zal leiden tot lagere tarieven moet uit het onderzoek blijken. Uiteraard zal hierbij ook rekening worden gehouden met de specifieke omstandigheden op Bonaire, Sint Eustatius en Saba en verschillen tussen deze openbare lichamen. Feit is dat door de beperkte schaalgrootte er hogere kosten worden berekend aan eindgebruikers. Op dit moment zijn er geen aanwijzingen dat de aanbieders overwinsten maken. Een belangrijk gegeven hierbij is dat de prijs voor IP-transit over de zeekabels, een belangrijke kostenpost is. De aanbieder van deze zeekabel is in sommige gevallen een deelneming van de overheid, maar in andere gevallen valt deze buiten de invloedssfeer van de Nederlandse overheid als aandeelhouder. Het aanbieden van whosalediensten via de zeekabel valt echter wel onder de aangepaste opgedragen lange afstandtelecommunicatiedienst en zou, als daartoe aanleiding is, derhalve ook kunnen leiden tot regulering van deze tarieven.

¹ 'Telecommunicatie in Caribisch Nederland', SEO Economisch Onderzoek, mei 2016.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/02/02/quickscan-onderzoek-telecommunicatie-in-caribisch-nederland>.